Dienraščio Vienybės 2-jų metų sukakties atžymėjimui paskelbtas dienraščio platinimo vajus, paremtas didelėmis dovanoms skaitytojams.

VIENYBĖ

LITHUANIAN DAILY

Kiekvienas geros valios lietuvis privalo dirbti tautinius darbus. Svarbiausias lietuvybės palaikymui darbas—platinimas tautinės spaudos.

LIII. METAI. 74 (663) N. Telephone: EVergreen 7-7840 BROOKLYN, NEW YORK, PENKTADIENIS, 1939 M., KOVO-MARCH 31 D. KAINA 3 CENTAI

New York Public Library 470 Fifth Ave.
MAR 31 19

ŠIANDIEN

Trys aiškūs tikslai
Sujungtomis jėgomis
Ką siūlys vokiečiai?
Reikia nuolatos budėti

J. KRŪZĖ

Iš iki šiol gautų informacijų, nors ir iš neoficialių šaltinių, matyt, kad Lietuvos naujosios vyriausybės svarbiausi uždaviniai bus: 1) Visomis jėgomis apsaugoti Lietuvos nepriklausomybę, 2) atstatyti tas pramonės šakas Didžioje Lietuvoje, kurių neteko vokiečiams prijungus prie Vokietijos Klaipėdą, 3) užsienio politikoje laikytis griežto neutralumo, einant Baltijos valstybių susitarimu, kuris iki šiol veikė.

Vadinasi Lietuvos vidaus ir užsienio politikoje galima laukti tik tokių pakeitimų, kurie užtikrintų didesnį saugumą, nepriklausomybę ir laisvą pramonės vystymąsi. Kiek ši politika bus surišta su Klaipėdos uostu ir prekyba su Vokietija, dar sunku pasakyti. Daryti bet kokias išvadas tuo klausimu reikia daugiau informacijų. Mes vis dėlto jokios abejonės neturime, kad palaikyti normalius prekybos santykius su užsieniu Lietuva turi turėti savo nuosavą uostą. Mes taip pat tikimės, kad naujoji Lietuvos vyriausybė vykdins Šventosios uosto praplėtimo ir pagerinimo darbus, nes šiuo atveju tik laisvas išėjimas į jūrą gali valstybei laiduoti laisvą prekybą.

Dar prieš Velykų šventes į Kauną atvyks vokiečių prekybos delegacija, kuri, aišku, atsiveš ir pasiūlymų. Kokie tie pasiūlymai bus, nežinia, bet jeigu Vokietija reikalaus, kad Lietuva išimtinai vestų prekybą su Vokietija ir dar prekių mainų pagrindais, Lietuvai teks griežtai tokioms sąlygoms pasipriešinti. Iki to laiko, neabejojama, paaiškės ir Europos tarptautinė padėtis. Akivaizdoje jau dabar daromų žygių vakarų Europoje ir "taikos politikai" pakrypus į griežtesnes vėžes, galima tikėtis, kad Vokietija nestatys labai griežtų reikalavimų, kokius ji būtų stačiusi prie kitokių sąlygų.

Reikšmingos įtakos į Vokietijos Lietuvos santykius padarys ir Vokietijos Lenkijos santykių pakrypimas į vieną ar kitą pusę. Jeigu Vokietija nusileis Lenkijai, ji taip pat nusileis ir Lietuvai, ar bent nestatys neišpildomų ir nepalankių Lietuvai sąlygų, o iš vėliausių diplomatinių flirtų atrodo, kad Vokietija Lenkijai jau nusileido ir bent laikinai Danzigo klausimą paliko atviru.

Iš to atrodo, kad Lietuvai dabar didelio pavojaus nėra, nors tas nereiškia, kad nereikia nuolatos budėti nepriklausomybės sargyboje. Bet koks didesnis vidujinis sujudimas šiuo metu Lietuvoje gali sudaryti dirvos naujai ir didesniai krizei, ir duoti vokiečiams ar lenkams progos įsikišti į Lietuvos vidaus reikalus.

Mes tikimės, kad Lietuvos vyriausybė ir kariuomenė tą žino ir visi bendromis pastangomis krašte išlaikys rimtį ir tvarką.

Mes taip pat neabejojame, kad atstatyti Lietuvos pramonę, atidaryti jos duris į atvirą jūra ir apsaugoti nepriklausomybę prisidės viso pasaulio lietuviai.

NORI SUDARYTI NAUJĄ VALSTYBIŲ BLOKĄ BE SOVIETŲ SĄJUNGOS

Anglijoje ir Australijoje norima įvesti privalomoji karo tarnyba britų piliečiams

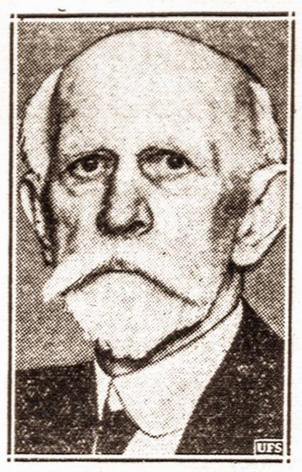

Suėmė. — Meksikos vyriausybė sulaikė amerikietį Edgar K. Smoot, kad jis per 17 metų į Meksiką įgabeno daugiau miško medžiagos, negu įstatymais jam buvo leista.

"ŽMONĖS BOMBOS" SUNAIKINO JAPONŲ KARO TANKUS

SHANGHAI, Kinija, kovo 30 d. — Kiangsi provincijoje ties Nančang japonų karo tankai beveik be paliovos puolė kinų apkasus ir privertė kinus trauktis. Negalėdami sulaikyti japonų tankų, kinų karo vadovybė paprašė 500 savanorių, kurie paaukotų savo gyvybes sulaikyti japonų tankus. 500 kinų kareivių tuojau sutiko. Kiekvienas kareivis prie savęs pririšo dinamito bombą ir ėjo sutikti tankus. Tos "gyvosios bombos" lindo po tankais ir tokiu būdu juos susprogdino. Visi tankai buvo sunaikinti, bet žuvo ir visi savanoriai.

GEN. MIAJA IŠVYKO Į PRANCŪZIJĄ

MADRID, Ispanija, kovo 30 d. — Buvęs Ispanijos respublikos karo vadas Gen. Miaja ir keliolika kitų buvusių respublikonų kariuomenės karininkų ir vadų lėktuvais vakar atskrido į Alžyrą iš kur Prancūzijos prekiniu laivu kartu su kitais Ispanijos tremtiniais išvyko į Prancūziją. Frankistai iki šiol jokių ypatingų kliūčių nedarė respublikonų tremtiniams išvykti į užsienį.

LENKAI PRADĖJO DERYBAS DĖL DANZIGO

VARŠUVA, kovo 30 d. — Tarp Lenkijos ir Vokietijos šiomis dienomis prasidėjo derybos dėl Danzigo likimo ir vokiečių teisių Danzige. Vokiečiai siūlo Lenkijai jos interesų neliečiamybę Danzige, jeigu lenkai sutiks Danzige vokiečiams duoti platesnes teises miesto valdyme ir sutiks leisti vokiečiams pravesti naują didelį vieškelį per Danzigo koridorių, kuris jungtų Vokietiją su Rytų Prūsija.

STOCKHOLM, Švedija, kovo 30 d. — Švedijos vyriausybė nutarė tuojau nupirkti 24 naujus didelius bombonešius ir 15 lengvų naikintojų Švedijos krašto apsaugos reikalams. Be to, Švedijoje netrukus bus pradėta statyti aviacijos dirbtuvė, daugiau povandeninių karo laivų. Taip pat imtasi kitų krašto apsaugos priemonių.

LONDON, kovo 30 d. — Anglijos ministrų kabinetas vakar vakare ilgai svarstė priverstinos karo tarnybos įvedimo reikalą ir ieškojo būdų, kurių pagalba galima būtų sulaikyti vokiečių ekspansiją Europoje.

Kaip vėliau paaiškėjo, dauguma ministrų buvo tos nuomonės, kad dabar jau negalima toliau atidėlioti akciją, bet reikia tuojau sudaryti stiprų valstybių bloką prieš Hitlerį. Toks blokas turįs būti sudarytas ne dėl to, kad grasinti kitai valstybei ar Vokietijai, bet kad šis valstybių blokas galėtų užkirsti kelią Hitleriui toliau veržtis į rytus ir pietų Europą.

Be to, trisdešimts keturi Parlamento nariai, kuriais vadovauja buvęs Užsienių Reikalų Ministras Eden, reikalauja, kad vyriausybė neatidėliojant įvestų priverstiną karo tarnybą Anglijoje. Kalbėdamas per radiją Australijai Edenas vakar pareiškė, kad taiką mylinčios valstybės dar gali įrodyti ir įtikinti agresingąsias valstybes, kad karas joms neapsimokėtų.

Tuo tarpu anglų vyriausybė būk priėjusi išvados, kad valstybių bloką reikia sudaryti ir buvo pasiūlytas šitoks planas: Pirmiausiai Anglija turi sudaryti stiprią karo sąjungą su Prancūzija, kurios turi pasižadėti ginti Belgiją, Olandiją, Daniją ir Šveicariją. Reikia taip pat sudaryti kitą valstybių sąjungą, būtent: Lenkijos, Jugoslavijos ir Rumunijos, kurios iš savo pusės vėliau sudaro sąjungą su Anglijos Prancūzijos bloku. Tokiu būdu beveik be Rusijos pagalbos šios dvi sąjungos gali sulaikyti Hitlerį nuo tolymesnių žygių.

Tuo pačiu metu pranešta, kad Vokietijos sluoksniai pasiūlė Anglijai sudaryti sąjungą su Vokietija, kad tos dvi valstybės galėtų visam pasauliui diktuoti. Iš Australijos pranešta, kad vyriausybė išleido įstatymą, kuriuo reikalaujama, kad visi vyrai tinką karo tarnybai turi neatidėliojant registruotis. Tai, esą, pirmas žingsnis, įvesti priverstiną karo tarnybą Britų Imperijoje.

SUDARYTAS PABĖGĖLIAMS KLAIPĖDIEČIAMS GLOBOTI KOMITETAS

KAUNAS, kovo 28 d. — Gausius pabėgėlius klaipėdiečius globoti sudarytas komitetas. Klaipėdos Krašte pasilikę lietuviai, nežiūrint vokiečių pasirašyto pažado nekeršyti, persekiojami, smurtu išvaromi iš ūkių. Daug žymių veikėjų suimta. Lietuvos-Vokietijos sutarties vykdymu rūpintis vyriausybė pavedė buvusiam Užsienių Reikalų Ministrui Stasiui Lozoraičiui.

LIETUVA NEPRIKLAUSOMYBĖS BE KOVOS NEIŠSIŽADĖS

KAUNAS, kovo 27 d. — Kariuomenės Vadas Generolas Raštikis, kalbėdamas Apsigynimo Fondo rėmimo reikalu, pareiškė, kad nepriklausomybės be kovos neišsižadėsime.

SUMAŽINO WPA PAŠALPOS FONDA IKI $100,000,000

WASHINGTON, kovo 30 d. — Vakar Kongreso Atstovų Rūmų sąmatos komitetas rekomendavo Atstovų Rūmams paskirti $100,000,000 WPA ir bedarbių pašalpos reikalams. Prezidentas Rooseveltas prašė paskirti $150,000,000, bet sąmatų komisija paskyrė tik šimtą milijonų, pastebėdama, kad tos išlaidos visai bereikalingos.

GOEBBELS TARIASI SU VENGRAIS

BUDAPEST, Vengrija, kovo 30 d. — Vokietijos propagandos ministras Goebbels vakar atvyko į Budapestą tartis su Vengrijos vyriausybe. Šiandien ar ryt jis išvyks į Graikiją, kur taip pat su Graikijos vyriausybe tarsis. Manoma, kad Goebbels nori įtikinti Graikiją, kad ji nesitartų su Anglija ir neduotų jai teisių naudotis Graikijos uostais savo karo laivyno reikalams.

VOKIETINAMOS NETUPĖS

TILŽĖ. — Nuo nebeatmenamų laikų Tilžės aplinkes plovė Režupė. Ilgainiui jos vardas pakitėjo į Rešupp. Dabar ir jis pasirodė nepakankamai vokiškas ir todėl buvo iškreiptas į Torffliess. Gretima Smalupė panašiai buvo pasidariusi Smalupp, o dabar — Heidefluss.

DALADIER ĮSPĖJA ITALIJĄ, KAD PRANCŪZIJA PASIRUOŠUSI KARIAUTI, JEIGU ITALIJA NORI KARO

Ispanijos šeimininkas. — Generolas Francisco Franco, Ispanijos diktatorius, kuris šiomis dienomis paėmė Madridą, Valenciją ir kitus Ispanijos respublikonų miestus. Vakar jis paskelbė Ispanijos pilietinį karą baigtu.

DERYBOMS SU PRANCŪZIJA DURYS ATIDARYTOS

Daladier kalbėjo atvirai, be jokių diplomatinių išsisusiknėjimų

PARIS, kovo 30 d. — Vakar Prancūzijos Ministras Pirmininkas Edouard Daladier kalbėdamas per radiją visam pasauliui atsakė į Mussolinio kalbą pasakytą kovo 26 d., kurioje jis pasakė, kad prieš kurį laiką italai savo notoje Prancūzijai aiškiai pasakė, kad Prancūzijos Italijos santykiai negali būti geri iki nebus išspręstas Tuniso, Djibouti ir Suezo kanalo reikalas.

Atsakydamas į tai Daladier pareiškė, kad Prancūzija tokios notos nėra gavusi ir pakartojo anksčiau padarytą pareiškimą, kad Prancūzija be kovos neatiduos nė vieno savo žemės pėdos ir neatiduos nė vienos savo teisės.

Jis aiškiai davė suprasti, kad jeigu Italija nori karo, ji gaus karą, bet jeigu ji nori taikos ir draugiškų santykių su Prancūzija, tai ji pirmoji turi padaryti taikingą žygį tartis su Prancūzija taikingam klausimo išsprendimui. Durys derybom, esą, atidarytos, bet Italija turi imtis iniciatyvos. Šiaip visa Daladier kalba buvo labai atvira, griežta ir nediplomatiška. Jis norėjo kad visas pasaulis žinotų kaip į tą klausimą žiūri Prancūzija. Jis taip pat įspėjo Italiją, kad Prancūzija šiandien yra stipresnė kariškai negu bet kada buvo ir yra pasiruošus ginklu ginti savo interesus.

Jis taip pat paneigė Mussolinio kaltinimus, kad būk italai Tunise persekiojami. Jis pastebėjo, kad Tunise italai turi daugiau teisių ir laisvės negu pačioje Italijoje.

Daladier kalba padarė gero įspūdžio Anglijoje, Amerikoje ir kai kuriuose kitose valstybėse.

Pastebėtina, kad po Daladier pasakytos kalbos, Japonija, kuri seniai derasi su Italija ir Vokietija sudaryti karo sąjungą, staiga pranešė, kad atsisako dėtis prie bet kokios karo sąjungos su totalitarinėmis ar demokratinėmis valstybėmis.

ANGLIJA PADIDINA SAVO KARINES SAUSŽEMIO JĖGAS IKI 650,000 VYRŲ

Teritorialinės kariuomenės didinimas bus vykdomas laipsniškai iki ateinančių metų

LONDON, kovo 30 d. — Anglijos Ministras Pirmininkas Chamberlainas vakar pranešė Parlamentui, kad Anglijos atsarginė arba teritorialinė kariuomenė, šiais metais bus padidinta iki 340,000 vyrų. Ta kariuomenė iki šiol susidarė tik iš 130,000 vyrų. Tokiu būdu, pareiškė Chamberlainas, Anglijos teritorialinės jėgos, neskaitant reguliarinės kariuomenės, padidintos du ir pusę kartų daugiau, negu bet kada Anglijos istorijoje. Net ir karo metu ta kariuomenė būdavo padidinama tik apie du kartu.

Tokiu būdu dabar taikos metu Anglijos visa kariuomenė britų salose bus apie 650,000 vyrų, žinoma, neskaitant karo aviacijos ir karo laivyno. Visuose Anglijos pakraščiuose dabar statomos kariuomenės stovyklos ir pakraščių sargybos punktai.

STATOMI NAUJI LIETUVIŠKIEJI VAGONAI

KAUNAS. — Šiuo metu centrinės geležinkelių dirbtuvės jau plačiu mastu stato naujus prekinius, bagažinius ir pašto vagonus platiesiems ir siauriesiems geležinkeliams. Siauriesiems geležinkeliams statomos net automatrisos ir keleiviniai vagonai.

MARLBOROUGH, Conn., kovo 30 d. — Vakar čia staiga užsidegė vietinė gaisrininkų stotis, kuris sunaikino visą stotį ir gaisrininkų automobilius ir įrankius. Visi gaisrininkai sustoję žiūrėjo, kaip stotis degė, bet nieko negalėjo padaryti.

KIEK LIETUVOJE YRA PENSININKŲ

KAUNAS. — Statistiniais duomenimis iki 1939 m. sausio 1 d. buvo 5,947 pensininkai. 1926 m. pensininkų buvo 63 asmenys, 1927 m. — 421, 1928 m. — 732, 1929 m. — 1,048, 1930 m. — 1,451, 1931 m. — 1,990, 1932 m. — 2,485, 1933 m. — 2,918, 1934 m. — 3,518, 1935 m. — 4,063, 1936 m. — 4,495, 1937 m. — 4,864 ir 1938 m. buvo 5,348 pensininkai. Daugiausia yra civilinių įstaigų pensininkų, antroje vietoje eina Didž. karo kariai invalidai pensininkai, toliau Lietuvos kariuomenės invalidai pensininkai, išsitarnavę kariai pensininkai, pasižymėję veikėjai pensininkai, buv. Vokietijos centro įstaigų pensininkai ir kt.

Lietuva suvaržo sezoninių darbininkų išvežimą Latvijon

KAUNAS. — Daugelyje vietų stingant žemės ūkio darbininkų, jų išvažiavimas Latvijon bus suvaržytas. Į Latviją tebus išleisti tie pasienio zonos gyventojai, kurie įrodys negalį gauti darbo Lietuvoje.

Ir Latvija dalyvaus krepšinio pirmenybėse

RYGA. — Latvijos krepšinio sąjunga šiomis dienomis pranešė Kažui, kad jos krepšininkai dalyvaus Kaune rengiamose Europos pirmenybėse. Tai jau dvylikta valstybė.

Madridas pasidavė. — Po 32 mėnesių beveik nuolatinės kovos ir bombardavimo kai kurios Madrido miesto gatvės atrodo šitaip. Žmonės buvo labai nuvarginti ir nusilpę, nes vėliausiu laiku Madridui buvo pristigę maisto produktų. Šitaip atrodė viena iš didžiausių Madrido gatvių Puerto del Sol.

ORAS

NUMATOMA: Lietaus krituliai. Mažas pasikeitimas temperatūroje.

Saulė teka 5:44, leidžiasi, 6:19. Dienos ilgis 12 val. 36 min.

LITHUANIAN DAILY UNITY

VIENYBĖ

Oldest Lithuanian Newspaper
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Telephone: EVergreen 7-7840

Published daily except Sundays and Holidays by
Lithuanian Press Corp., Inc.

Entered as Second Class Matter October 23, 1907 at the Post Office at Brooklyn, N. Y. Under the Act of March 3, 1879

Advertising rates on application

PRENUMERATA

Brooklyne ir užsieniuose:	
Metams	$7.00
Pusei metų	$3.75
Trims mėnesiams	$2.00
Vienam mėn.	$0.90
Jungtinėse Valstybėse ir Kanadoje	
Metams	$5.00
Pusei metų	$2.75
Trims mėnesiams	$1.65
Vienam mėnesiui	$0.75

Visais reikalais adresuokite:
Lithuanian Press Corporation
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

A. S. Trečiokas — Prezidentas.
J. Smitrus — Vedėjas.
S. E. Vitaitis — Redaktorius

NAUJOJI LIETUVOS VYRIAUSYBĖ

Sukrėtusi Lietuvos gyvenimą Vokietijos nacių agresija, neišvengiamai pirmiausiai palietė Lietuvos valstybės pareigūnus. Pasekoje to atsistatydino kun. Vlado Mirono vadovaujama vyriausybė. Kad buvusios Lietuvos vyriausybės negalima kaltinti už nusilenkimą Hitlerio brutalinei jėgai Klaipėdos atidavimo klausimu, tai liūdija tas faktas, kad Užsienių Reikalų Ministras, Juozas Urbšys, pasiliko toms pačioms pareigoms ir naujoje vyriausybėje. Juk p. Urbšys visus pasitarimus vedė ir sutartis darė su Vokietijos nacių vyriausybe. Todėl aišku kaip diena, kad Lietuvos vadai ir visuomenė neprimeta jokios kaltės buvusiai vyriausybei.

Akyvaizdoje kritingo momento, matyt prieita išvados, kad reikia sudaryti tvirtą tautinės vienybės vyriausybę, kurioje būtų stipriai atstovaujama krašto gynimo jėgos—kariuomenė ir Lietuvos visuomenės gyvenime pasireiškusios platesne plotme ideologijos. Todėl sudaryta koalicinė vyriausybė, į kurią įeina didžiausia atstovybė kariuomenės ir po du atstovu nuo tautininkų, liaudininkų ir krikščionių demokratų. Įdomu, kad socialdemokratų atstovybės naujoje vyriausybėje nėra. Apie komunistus negali būti nei kalbos, nes jų veikla Lietuvoje ikšiol skaitėsi net prasižengimu prieš įstatymus.

Mūsų nusistatymas visuomet buvo ir bus nesikišti į Lietuvos vidujinės santvarkos reikalus. Tai pačių Lietuvos žmonių reikalas. Užsienyje gyvenantiems lietuviams, net kitų valstybių piliečiams, jokiu žvilgsniu nedera diktuoti Lietuvos žmonėms kokią santvarką ir kokią vyriausybę jie turi sudaryti. Mums vientainiai rūpėjo ir terūpi tik Lietuvos valstybės reikalai ir interesai.

Mums visų svarbiausia, tai kad Lietuva išsilaikytų nepriklausoma valstybe ir kad jos gyvenimas būtų kuo šviesiausias ir kuo laimingiausias. O kas Lietuvą valdo, kuri partija jos gyvenimui vadovauja, mums visai nesvarbu. Lietuvos vyriausybės darbus sprendėmė ir ateityje spręsime tik iš valstybinio taškaregio.

Todėl naujoji Lietuvos vyriausybė turės mūsų tą patį pasitikėjimą ir tą pačią paramą, kaip ir buvusioji vyriausybė turėjo, visiems savo darbams ir siekiams, kurie bus susiję su Lietuvos nepriklausomybės saugojimu ir sieks visos valstybės ir visos tautos gerbuvio. Suprantame, kad naujoji Lietuvos vyriausybė šiuo momentu sunkias pareigas pasiėmė valstybės vairui vairuoti, todėl kiekvienas nuoširdus lietuvis tegali jai linkėti tik geriausio pasisekimo.

Kartu linkėtina, kad ši koalicinė vyriausybė išvengtų praeities klaidų ir pajėgtų įrodyti tautai, kad tokios mišrios sudėties vyriausybė tikrai verta visos tautos pasitikėjimo. Koalicinė Lietuvos vyriausybė pajėgs patarnauti valstybės saugumui ir tautos gerbuviui tik tokiu atveju, jei išvengs partinių rietenų ir suirutes kėliančio ištižimo. Šiandieninė Lietuvos būklė reikalauja drausmingos santvarkos krašto gyvenime. Tikimės, kad naujoji vyriausybė pajėgs patarnauti Lietuvai.

SPAUDOS APŽVALGA

Apsidžiaugė Medum

Jau **antrusyk** Lietuvos socialdemokratai pamoko mūsiškius socialistus tikrojo socialistinio nusistatymo. Pirmusyk buvo kai Lietuvos socialistai pranešė Naujienoms (jos korespondento plūnksna), kad į **jokius** bendrus darbus su komunistais neisią. Amerikos socialistai, kaip žinoma, norėdami tautininkus SLA organizacijoje nusloptinti, į bendrą frontą su komunistais stojo.

Dabar, Lietuvos socialdemokratai pamoko (kiek pirmiau Lietuvos komunistai panašiu būdu saviškius Amerikoje pamokė), kad taip vadinami "aktyvistai" Klaipėdoje nėra grynas pinigas. Tai visai ne "plati Lietuvos visuomenės opozicinė srovė" kaip Naujienos pasiskubino Amerikos lietuviams papiršti. Netik socialdemokratai, bet ir liaudininkų Lietuvos žinios į "aktyvystus" žiūri per gerus kritikos akinius.

Tokiu būdu, dviem atvejais Lietuvos politikos vadai parodė mūsų socialistams (ir komunistams), kad jie **nemoka** tiksliai orientuotis Lietuvos vidaus politikos klausimais. Komunistai pirma, o socialistai paskui, priversti **mušti bugną "atgal"** nuo to **"didelio"** opozicinio bloko Klaipėdoje, kurį buvo bepradedą karštai sveikinti, nes jis, esą, einąs prieš Smetonos vyriausybę. Tiesa, eina, bet **sykiu kažin ar nekasa Lietuvos Nepriklausomybei gilin duobę?**

Tautinė spauda remiasi sveiku galvojimu, kad Amerikos lietuviai negali sau susidaryti tikslių nuovokų apie Lietuvos vidaus politikos padėtį, nes negauna nuodugnių apie tai informacijų nei iš Lietuvos veikėjų, nei iš cenzūruojamos Lietuvos spaudos, todėl nepadarė klaidingo žingsnio.

700 Metų

Mūsų istorija dar nėra kaip reikia ištirta ir parašyta. Pavyzdžiui, nėra tiksliai žinoma Lietuvos valstybės pradžia, arba kaip ir iš kur radosi Gedimino kunigaikščių eilė. Karalius Mindaugas buvo pirmas šiek tiek žinomas **visos** anuometinės Lietuvos valdovas. Jis valdė tarp 1240 ir 1263 metų. Tokiu būdu, galima sakyti, kad Lietuvos valstybės pradžiai sueina 700 metų.

Dabartinė Lietuva tėra mažas atspindis tos Lietuvos, kuri buvo senovėje. Ir ta senovė, Pasaulio Lietuvis pasakoja, "iki šių dienų daro didžiausios įtakos į lietuvių tautą". Jei senos didybės ir nebepasieksime, tai visgi turime gražų pavyzdį kilti tiek, kiek tik mūsų dabartinės jėgos **leidžia.**

Vyt. Širvydas

Vagabondas

(KELIONĖ Į PIETVAKARINES VALSTYBES)

Rašo *J. J. BACHUNAS*

(Tęsinys iš pereito num.)

Tulsa — Aliejaus Sostinė

Bet moterų programas kiek pasikeitė. Apsistojus nakvynei, jos nusisprendė ryt dienos sulaukus nuo ryto eit apžiūrėti miestą, o mudu turėjom apeit savo biznio reikalus. Ir taip sudarius rytdienai programą, ir ilgai netrukę visi nuėjom į lovas, kad po dienos kelionei pasilsėt ir rytojui atgaut naujas spėkas.

Rytojaus sulaukus, diena graži ir šilta, gatvėje galima vaikščiot be švarko, tik nelaimė, kad ponia Olienė negalėjo eit apžiūrėt miestą, nes dėl nuovargio skaudėjo jai galvą ir per dieną turėjo išgulėt lovoje; turbūt šiltas klimatas paveikė. Bet mano "šonkaulis" vistiek eina viena, nes ji jau paprato rast sau užsiėmimą, kada mudu vienudu keliaujam ir tuo ji visada patenkinta.

Vakare vėl visi susirinkome, tik nabagė Olienė vis negalavo. Mano ponia pasakojo kad Tulsa jai labai patinka ir ji norėtų čia visada gyvent, nes tai tikra "Aliejaus Sostinė". Čia visur verda ir šildo tik gasu ir aliejum, dėlto nėra dūmų, o žiemos čia visada šiltos ir gamta labai maloni. Aš žinau, kad vasaros čia būva biskį perkarštos, bet ar teks Tulsoj visada gyventi, tai pamatysime tik ilgiau pagyvenę.

Rytojaus dieną atsisveikiname su Tulsa ir keliaujame į Little Rock, Ark. Beje, Little Rock prieš 24 metus man teko lankyti sykiu su velioniu dr. Kaspučiu iš Chicagos. Per tą laiką viskas čia labai pasikeitė, miestas išaugo nepalyginamai didesniu ir sumodernėjo. Į Little Rock atvykę praleidome tris valandas, o papietavę traukiame į garsųjį Hot Springs, kur yra pagarsėjęs rezortas su savo gydančiomis maudynėmis, kurių taip vadinamas "vonas" prižiūri federališka valdžia. Tas maudynes pažįsta ir daugelis lietuvių, nes kiek man žinoma, jose buvo šie chicagiečiai: Vanagaičiai, Kirai, Eudeikiai, kun. A. Skripka, Brendzai, Justin Mackevičiai, Narvydai ir neabejoju, daugelis kitų, apie kuriuos negirdėjau.

Maudynių Ypatybė

Tos maudynės, tai, sakytume, tikri Dievo stebūklai! Tik pamanykite: iš kalno bėga vanduo ir tai ne paprastas vanduo, bet karštas iki 100 ir 135 laipsnių! Niekas nežino kas tą vandenį sušildo, kas užvirina. Žmonės spėlioja vienaip ir kitaip, bet tai tik spėliojimai, o kame to viso slaptybė — niekas tikrai nežino.

Apsistojome Arlington viešbutyj, na ir valgom vakarienę, o po vakarienei einame pasivaikščiot miesto tarpkalnėse, o kadangi vakaras šiltas, tai einame vienmarškiniai, be švarkų. Oliai mus supažindino su "vanų" procedūra, nes jie jas jau lankė pirmiau, jei neklystu, kada šventė savo "saldųjį mėnulį". Nežinau kodėl žmonės apsipačiavę pirmąjį savo gyvenimo mėnesį taip vadina Neatsimenu ir kokiais metais Oliai tą "mėnulį" šventė, bet jų duktė Jean dabar turi jau 17 metelių.

Na, tai nuo ryto ir mes užsisakėme "vanas" ir einame ieškot sveikatos, o mums mandagiai patarnauja besišypsanti murinai. Maudynėje reikia išbūt apie valandą laiko, o išėjus reikia gerai prieangėje atsivėdint. Beveik tokių "vanų" yra ir pas mus, Michigane (Benton Harbor ir Mt. Clemens), tik čia jos sierinės arba "soflerinės" ir vandenį reikia traukt iš gilių šulinių. Hot Springs miestas užsilaiko beveik tik iš vienų tų maudynių pramonės.

Paskui einame pasivaikščiot. Kur tik eisi, visur yra išstatytos fontanos iš kurių trykšta karštas vanduo. Žmonės apstoję geria tą šiltą vandenį, kad būtų sveikais ir ilgai gyventi. Žinoma, ir mes nuo kitų neatsiliekame. Man toks gėrimas ypatingai tiko, nes aš visuomet geriu šiltą vandenį ir namie bei niekad negeriu vandenio nuo ledų. Čia, šitoje "šilto vandens šalyje" kas nori, gali atsigert ir šalto vandens, nes ir tokio yra, tik jau ne prie šilto vandens fontanų, bet kitose vietose.

Čia mačiau daug žmonių eiant su kriukeliais ir vežamų tam tikruose vežimukuose, kurie negali paeit, atvykusių gydytis. Ar jie pagyja, neteko patirt; girdėjau pasakojant, kad daug kas atgauna sveikatą ir aš neabejoju, kad šiltos maudynės gali šiek tiek gelbėt.

(Daugiau bus)

LENKŲ STUDENTAI STATYS TVIRTOVES

VARŠUVA, kovo 30 d. — Lvovo universiteto studentai pasisiūlė nemokamai vieną mėnesį vasaros atostogų metu dirbti prie tvirtovių statybos Vokietijos pasienyje. Kitos jaunimo organizacijos taip pat siūlosi atostogų metu pagelbėti valdžiai įrengti tvirtoves visos Vokietijos pasieniu.

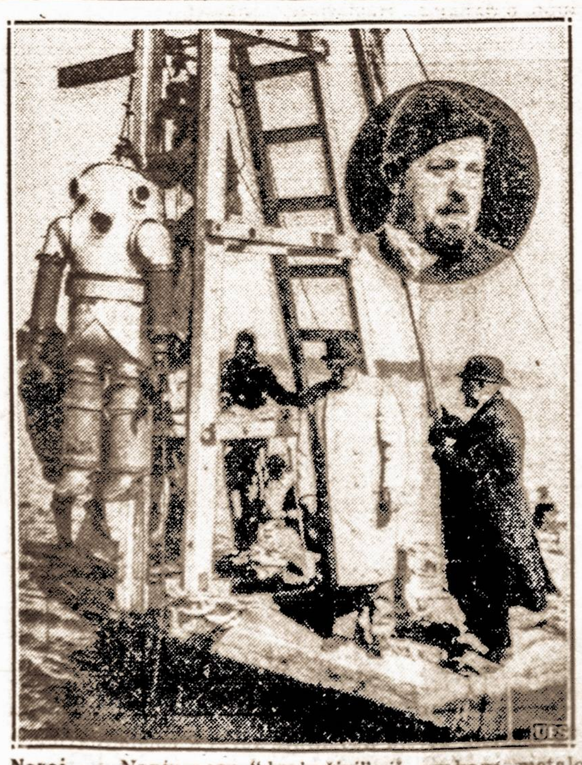

Narai. — Naujų narų "drabužiai" iš sunkaus metalo, kurių pagalba naras gali labai giliai nusileisti į jūros dugną. "Kostiumas" yra savotiškas tankas, kurį naras operuoja iš vidaus.

Saulės rūmai Kaune. — Statyti dar rusų viešpatavimo laikais. Tada tie rūmai buvo tikra lietuvių tautos švietimo tvirtovė. Jie pastatyti visuomenės aukomis. Saulės rūmų statybą parėmė gausiomis aukomis amerikiečiai lietuviai. Prieš karą šie rūmai buvo puošniausias pastatas Kaune. VDV

AR LIETUVA GĄLI PASITIKĖTI HITLERIO PRIŽADAMS IR JO SUTARTIMIS?

Vienas anglų laikraštis sako: "Turėtumėm pažvelgti giliai į pasaulio istoriją, net siekiant faraonų laikus, kada izraeliečiai buvo taip žiauriai naikinami, kaip šiandien Hitleris elgiasi nuo pat savo įstojimo į Vokietijos valdžios viršūnes".

Amžiais buvusi prispausta lietuvių tauta ir po svetimųjų jungu įstengė išlaikyti savo gryną kalbą ir bočių papročius, nors visados buvo priversta stipresnei jėgai nusilenkti, bet reikia pripažinti, kad tie smūgiai, kuriuos Lietuvai tenka pergyventi per pastaruosius metus, iš Lenkijos ir Vokietijos pusės, yra be galo skaudūs. Sudrebina viso pasaulio lietuvių širdis. Kaip ir visados lietuvis gyveno su pasitikėjimu ir viltimi dėl šviesesnės ateities, taip ir šiandieną nereikia nupulti dvasioje, nors ir sunkiausiose mūsų tautos nelaimėse. Tik reikia atsiminti tai, kad šiandien gražūs pažadai, sutartys ar parašai tokių ponų, kaip Hitleris, "neturi rašalo vertės", kaip paskutiniu laiku pasakė Anglijos Ministras Pirmininkas Chamberlainas. Vokiečiam užėmus Klaipėdos kraštą, dar nereiškia, kad Lietuvos valstybei skaitosi didysis pavojus jau praėjęs.

Paimkim tik žemiau paduotus faktus, kuriuos paduoda Mrs. E. O. Lorimer savo naujai išleistoj knygoj: "Ko Hitleris Nori", ir tada pamatysime jo tikrąjį veidą.

1933 m. gegužės 17 d., Hitleris Vokietijos seime pareiškė, kad: "Vokietija neieškos kitokių kelių, kaip yra nustatyta sutartyse. Vokietijos valdžia diskusuos savo politinius ir ekonominius klausimus, neišeidama iš sutarčių ribų. Vokiečiai neturi jokio noro užimti svetimų valstybių žemes".

1933 m. spalių 14 d., Vokietija išėjo iš Tautų Sąjungos tuo momentu, kada Sir John Simon norėjo priversti Prancūziją ir Vokietiją prie susitarimo nusiginklavimo reikalu Genevoj. Tą pačią dieną Hitleris per radijo pareiškė: "Jeigu Saar kraštas tapo gražintas prie Vokietijos, tik beprotis žmogus gali manyti kad kils karas tarp šių šalių (Prancūzijos ir Vokietijos). Nei vienas nenorėtų, kad milijonai žmonių padėtų savo galvas dėl to, kad mes savo valstybės sieną išlyginom".

1933 m. lapkričio 10 d. Hitleris seimo kalboj pareiškė: "Dabar, kada Saar'o klausimas tapo išspręstas, Vokietijos vyriausybė su pakelta dvasia priima netik raidę bet ir dvasią Locarno Pakto".

1934 m. kovo 13 d., Hitleris siųsdamas Prancūzijai raštą pabrėžė, kad "Vokietijos vyriausybė niekados nestatė jokio klausimo kaslink Locarno Sutarties teisingumo (įstatymiškos galios)".

Bet 1934 m. kovo 19 d. Muniche, Hitleris savo kalboj smarkiai šūktelėjo, kad "Vokietijos sienos visados mainėsi ir tol bus mainomos, kol visi vokiečiai taps sujungti į vieną valstybę".

1935 m. vasario 3 d., Anglija ir Prancūzija pakvietė Vokietiją dėl bendro susitarimo, kuris paliuosuotų Vokietiją nuo apribojimo kariuomenės skaičiaus pagal Versalio sutartį. Hitleris pasisakė, kad tokia "atvira" konferencija nebūsianti pasekminga ir todėl jis pasikvietė Sir John Simon į Berlyną. Kovo 7 d. buvo tam reikalui nuskirta, bet kovo 5 d. jis pranešė Sir John Simon, kad pasitarimas turi būti atidėtas, nes jis "šaltį" pagavęs...

Ir tą patį mėnesį, t. y. kovo 10 d., 1935 m., generolas Goering paskelbia, kad Vokietijos oro laivynas nuo šios dienos įeina į galią (kas buvo uždrausta Versalio Taikos Sutartimi).

1935 m. kovo 16 d. Hitleris paskelbia mobilizaciją (irgi uždraustą Versalio Taikos Sutartimi).

1935 m. kovo 20 d. Hitlerio "šaltis" jau perėjęs ir todėl jis atnaujino pakvietimą Sir John Simon dėl pasitarimo.

1935 m. gegužės 21 d. Hitleris Vokietijos seimui pareiškė, kad "Vokietijos vyriausybė stropiai prisilaikys kiekvieną sutartį, kurią ji priims. Ypatingai jie laikysis ir pildys visas prievoles, kurias nurodo Locarno Sutartis, jeigu tik kitos susitarusios šalys irgi to laikysis". Ir toj pačioj kalboj Hitleris tęsė: "Be to Vokietija neturi užsimojimo ar bent noro kištis į Austrijos vidaus reikalus, prijungti Austriją, ar bent atidaryti sieną į Austriją".

1936 m. kovo 7 d. Vokietija spiauna ant Locarno Sutarties ir pasiima Reino kraštą. Ir tą pačią dieną Hitleris savo kalboj seimui pareiškia: "Vokietija niekados neardys taikos Europoj. Paskutinių trijų metų kovos, kurias mes vedame dėl atgavimo lygių teisių su kitomis valstybėmis, turiu pareikšti, kad joms Vokietija neturi tokių tikslų, kad užimti svetimas žemes Europoj".

1936 m. balandžio 1 d. Vokietija paskelbė paruošusi "Taikos Planą" į kurį įėjo "Dvidešimt penkių metų taika ir nepuolimas".

1936 m. gegužės 7 d. Anglija pasiuntė Vokietijai paklausimą apie minėto "plano" smulkmenas. Hitleris ir šiandien dar neatsakė.

1936 m. rugpiūčio 27 d. Vokietija prisidėjo prie sutarties dėl nesikišimo į Ispanijos vidaus karo reikalus. Tris dienas vėliau, 28 Vokietijos orlaiviai buvo atsiųsti į Cadiz, Ispaniją. Vėliaus buvo pasiųsta ir daugiau "laisvanorių".

1937 m. sausio 30 d. Hitleris savo seimui džiaugsmingai pareiškė, kad taip vadinamas "siurpryzų laikotarpis jau pasibaigė... Mūsų brangiausias tikslas yra taika".

1938 m. vasario 12 d. Hitleris užtikrina dr. Schuschniggui Austrijos nepriklausomybę patvirtindamas, kad tarpe šių valstybių sutarties birželio mėn., 1935 metų bus griežtai pildoma.

1938 m. kovo 11 d. Vokietipa pagrobė Austriją.

1938 m. kovo 14 d. Anglijos ministras pirmininkas Chamberlainas paskelbė savo seimui, kad Vokietija pasižadėjo ir užtikrino Čekoslovakijai, kad ji jos neliesianti. (Georingas davė "garbės žodį" čekoslovakų ministrui Berlyne).

1938 m. rugsėjo 24 d. Vokietija pasiunčia septynių dienų laikui ultimatumą Čekoslovakijos vyriausybei. Dviem dienom vėliau, Hitleris pareiškia savo parlamentui, kad "Paskutinė problema, kuri liečia mus, t. y. paskutinis mūsų reikalavimas vienos iš Europos teritorijų, apie kurią aš dar nepasakysiu".

Chamberlaino pastangomis šaukiama į Berchtesgaden, Vokietijoj, garsioji konferencija. Hitleris iškilmingai užtikrindamas pasaulį duoda pasižadėjimą, kad jis tik nori prijungti tuos vokiečius, kurie "skriaudžiami" Sudetų krašte ir sieną paveda tarptautinei komisijai nustatyti.

1939 m. kovo 16 d. Hitleris paima visą Čekoslovakiją, palikdamas tik Karpatų Ukrainą vengrams.

1939 m. kovo 22 d. Hitleris paima Lietuvos vienintelį uostą į Baltijos jūrą, Klaipėdą ir jos teritoriją 1,099 kvdr. km. su 150,000 gyventojų. Sugrįžęs iš Klaipėdos Hitleris paskelbia dar pusę milijono savo atsargos karių mobilizaciją.

Taigi šiandien kiekvienas civilizuotas žmogus jau gerai yra įtikintas, kad tokios šalies sutartys ir pasižadėjimai neturi nė nulio reikšmės. **P. J.**

PADIDĖJO LIETUVOS JŪRININKŲ ŠEIMA

KAUNAS. — Šiomis dienomis gavo tolimo plaukiojimo kapitono diplomą šaulių laivo pirmasis šturmanas Rapolas Semaška. Naujasis kapitonas laivybos mokslus baigė Olandijoje, ten atliko ir praktiką. Tokiu būdu dabar Lietuvos prekybos laivyne dirba 11 tolimojo plaukiojimo kapitonų. Šio skaičiaus jau ir dabartiniam Lietuvos prekybos laivynui nepakanka, nes keliuose laivuose tebetarnauja keli svetimšaliai laivų kapotinai.

VIENYBĖ

Volume three — BROOKLYN, NEW YORK, FRIDAY, MARCH 31, 1939. — Number fourteen

TAKE IT OR LEAVE IT

VITALIS BUKŠNAITIS

Until some one turns up with enough intestinal fortitude to call the bluff of the Mad Dog of Europe, the question "Who's going to stop Hitler?" will have to be included in the same category as the nursury classic 'Who killed Cock Robin?' And, because recent news reports indicate that the bigger European nations are either indisposed or are just suffering from a long, wide yellow streak, it begins to appear that the bluff-calling job will have to be tackled by one of the smaller countries.

The larger European nations may be, in a general way, classified into three groups: the Democracies, the Nazi-Fascist States, and the Communist States. All of them are wolves, eagerly intent upon keeping their colonial possessions, and equally eager to refrain from any activities which might endanger their territorial possessions. The smaller nations are the sheep, including the boastful Poland, which when all is said and done, is only a sheep in wolf's clothing.

The situation up to date has been as follows: Proud Brittania, having trouble in protecting the "flag upon which the sun never sets" in its far-flung empire, prevailed upon L'Republique Francaise, whose colonial possessions had been threatened by Hitler's pal, Mussolini, to throw Czecho-Slovakia to the Mad Dog of Europe as a gesture of 'appeasement'. Meanwhile, the 'democratic' USSR. has been yelling at the top of its lungs, "Let's you and him fight!"

Later, the Nazi propaganda machine was set in motion in Klaipėda, Lithuania's historic seaport. In 1925, when the total population of the Klaipėda region was 141,960, the language used was 50.6 per cent German and 47.8 per cent Lithuanian, (this, in spite of the fact that Klaipėda, or Memel, as the Germans called it, was under the rule of Germany for 671 years!). When Berlin finally demanded the "return" of this area to the Greater Reich, what happened?

England and France merely reported to its populace that Hitler was asking for the "return" to Germany of territory which had been taken from her in the treaty of Versailles, carefully neglecting to mention the fact *that the territory originally belonged to Lithuania; that the native population of the area was predominantly Lithuanian.* Russia, meanwhile, went into its usual song and dance of "Let's you and him fight!"

Let's look at the matter in hand coldly, practically. There was another *Feuhrer* not so long ago, whose nemesis was the little country of Belgium. *Feuhrer* Hohenzollern tried a short cut through Belgium into France and ended up in his Dutch sanctuary of Doorn. Who knows? It is possible that Hitler, who has been emulating his royal predecessor, may try to make of Lithuania the Belgium of the next World War. What can we do? Let's forget our factional differences and help Lithuania as one man, in every way that we can!

LITHUANIA

(Yra Šalis Kur Upės Teka)

By *PRANAS VAIČAITIS*

There is a land where rivers ripple
Amidst the forests wide and dark;
Where in the fields delights the people
Lighthearted warbling of a lark.
There sweatdrenched tollers, men and women,
Are bent to have their field work done;
There homespun rugged snowy linen
Clothes limbs and loins of everyone.
And there a visitor is greeted
With utmost zeal and upmost zest:
Much liked, well wished, most kindly treated
To food and vintage of the best.
And fair are that shore's blue-eyed misses—
May long they blossom, love and smile!
They win your heart, though save the kisses—
And, I remained there but a while.
Yet I recall how twilight starry
Escorts the bed bound blushing sun;
How lads and lassies, gay, though weary,
Sing, daily doings having done.
How then young maidens bend bright faces
Towards much cherished deep green rues,
Asinging songs—with sweet embraces.
Pet blossoms of varying hues.
Well I recall how wingless shadows
Relieve the day, bright, warm and long;
How silent hills and dewy meadows
Against your will set you to song.
Though gravely be the church bell droaning,
Proclaiming night's serene repose;
Though all the nature long be dreaming,
Yet human eyes still would not close.
Like endless clouds the thoughts keep fleeting,
Ideas find no bound or cost;
It seems the nature sings, repeating:
"This land is fair, the fairiermost!"
Lithuania, our fathers' glory!
Too soon I had to leave your land—
No verse may tell the homefelt story,
That heart alone may understand.

Tanslated by Nadas Rastenis.

THE STORY OF KLAIPĖDA (MEMEL)

Strange as it may seem, few of the American (and with few exceptions, Lithuanian) newspapers bothered to check up on the history of the Klaipėda territory before offering to their readers an explanation of proceedings in that area.

For this reason, the following information, clipped from the Detroit News by Miss Ona Aksomaite, forwarded to us, and easily verified by glancing through any reputable encyclopedia dealing with the subject, may be of interest to our readers:

Originally, as the historians say, the city and district of Memel belonged to the Lithuanians, who called the city Klaipėda. The Teutonic Knights, who set out in the Thirteenth Century to conquer and Christianize the Baltic Coast, seized it in 1252, and later it was definitely ceded to them. Thus Klaipėda, or Memel, as the Germans called it, was made a part of East Prussia.

After the World War, and the recreation of Lithuania as an independent state, the city of Memel, an important seaport on the Baltic, and 933 square miles of surrounding territory, were detached from East Prussia and administered by France under the League of Nations. This did not please the people of Memel, who wished it to be made a free city, and neither did it please the Lithuanians, who wished it to be incorporated in their country.

Angered by the Allied Powers' acquiescence in Polandss seizure of Vilna, their ancient capital, the Lithuanians sought revenge by invading Memel in 1923. The powers subsequently awarded Memel to Lithuania, with certain rights and privileges reserved for the benefit of neighboring countries and their trade. The handling of the Memel question not only irritated the Germans and Lithuanians, but also caused prolonged friction between Poland and Lithuania.

The population of Memelland is about evenly divided between Lithuanians and Germans.

WORLD'S FAIR WOMEN'S COMMITTEE PLANS DANCE

BROOKLYN, N. Y.—Dr. Aldona Šliupaitė, chairman of the Women's Section of the Official World's Fair Committee announced last week that a dance, the proceeds of which will be turned over to the Official Central Lithuanian Day Committee, will be presented at Arcadia Hall on Sunday, April 23rd. Johnny Nevins and his Night Owl's Orchestra have been retained for the occasion.

Might Have Been "Washington, D. C."

NEW YORK. — Flushing, the semi-rural community adjoining the site of the New York World's Fair 1939 on the East, was once under consideration as the Capital of the United States.

B'klyn Liths. Protest Hitlers Klaipėda Grab

BROOKLYN, N. Y.—Lithuanian Americans jammed Mc Caddin Hall to capacity at a meeting protesting Germany's seizure of the Klaipėda (Memel) territory. The meeting was held Sunday afternoon, March 26th, under the auspices of the Lithuanian American League.

The program was opened by appropriate ceremonies in which the Darius-Girėnas Post No. 1 of the Lithuanian Legion and the Queen of Angels Parish band participated. The Lithuanian National Hymn was sung at the conclusion of the ceremonies.

Chairman J. Laučka acted as master of ceremonies. The chairman of the assemblage introduced the Latvish speaker, Harry Leilnors, who spoke in English, and editor J. Stilson of Naujoji Gadynė, editor S. E. Vitaitis of VIENYBĖ, former VIENYBĖ's editor J. Tysliava and the rev. Fr. J. Balkunas. All pointed out the fact that this and similar protest meetings were the occasion not for grieving and weeping, but for the definite expression of a will to protect Lithuania's independence.

During an intermission between speeches $234.21 was collected for Lithuania's defense fund. At the conclusion of the program attorney V. Dragūnas read several resolutions which were unanimously adopted by the assemblage. The resolutions will appear in an early issue of VIENYBĖ.

Chicago Protests Seizure of Lith. Territory

CHICAGO, Ill.—Germany's acquisition of Klaipėda (Memel) by threat of attack by land, sea and air moved Chicago's colony of Lithuanian Americans to formulate the following protests:

His Excellency Cordell Hull,
Secretary of State,
Washington, D. C.

Lithuanian National League of America, representing the Democratic element of Lithuania in USA appeals to you to request your government to take such action as it shall deem fit and proper to save Klaipėda (Memel), from the occupation and retention by Hitler's aggression against weaker neighbors of Germany. It should be stopped definitely and for all time.

Lithuanian Nat'l League of America, *Matas Bieksha*, Sec'y.

Hon. Sumner Weles,
Acting Sec'y of State
Washington, D. C.

The Lithuanian Chamber of Commerce of Illinois hopes that our government will be as emphatic in its protest against aggressors who are contemplating the seizure of Lithuanian territory as it was in its protests aganst the invasion of other small nations.

John W. Kaledinskas, Pres.
Lithuanian Chamber of Commerce of Illinois.
J. P. Rakstsi, Chairman,
Foreign Relations Comm.

Plan Big Party for Younger Lithuanian Visitors to Fair

Nat'l Youth League Hopes to Dispel Notion That New Yorkers Lack Hospitality

BROOKLYN, N. Y.—The younger Lithuanian and Lithuanian American visitors to New York during the World's Fair will find that New Yorkers are not all as cold, hard-boiled and self-centered as they have been pictured, according to plans formulated by the Lithuanian American Nat'l Youth League. Present plans include the establishment of an information bureau at Alliance Hall in Brooklyn for the duration of the Fair, and the presentation of a huge party featuring entertainment and dancing. The party will be staged a few days before Lithuanian Day, September 10th, and all out of town visitors registered with the Youth League will be admitted free as guests of honor.

Many Visitors Expected

Many choral, social and athletic groups, as well as individuals, have already registered with the National Youth League, and all others are urged to do likewise at once in order that accomodations of sufficient size might be reserved for the party. Every effort is being made to make this affair a memorable one. And why not? For the first time in Lithuanian American history younger Lithuanians from both sides of the Atlantic, from north, south, east and west, will get together for the express purpose of enjoying themselves.

How To Register

If you wish to register either yourself or your group, please write and indicate how many there will be in your group, the approximate date on which you propose to arrive in New York, and the length of time you expect to stay. All communications should be addressed to Peter Juknys, Secretary, Lithuanian American National Youth League, 193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

CHEERS, JEERS AND REFLECTIONS

(Excerpts from letters re ceived by the editor)

LITHUANIA NEEDS SUPPORT

WASHINGTON, D. C.—Lithuania needs our support in her day of tribulation. Let us demonstrate throughout this country at some given time our solidarity in defense of her freedom and sovereignty. Lithnia must not be made a puppet of the Nazis or the Communists, but must stand united to the last man against any foreign invasion.

May I urge you to do what you can in this vital matter. Lithuanians in these crises must not be found wanting. They must not be sparing either in money or in moral support to defend her against her enemies.

Let us do what we can to bring about a close collaboration of all the Baltic and Scandinavian countries for peace, security and progress.

L. J. Esunas.

AMERICAN OR LITHUANIAN—WHICH?

PITTSBURGH, Pa.—With all the noise you're making about the Lithuanian race, what are you: Lithuanian or American? There's a difference, you know, but which are you? Are you more interested in the fate of the land of your fathers, or are you more interested in the land of your birth?

Many of us call ourselves American Citizens, and at the same time we feel vitally concerned about the European situation. Is this the correct attitude? You're right, it's not. If we feel vitally interested, we should make allowances. So who wins, and why?

G. N. Jovaras.

Student Club Holds March Meeting

NEW YORK, N. Y.—The March meeting of the Lithuanian Alumni and Students Club was held recently at the home of Miss Alberta Strimaitis of Woodhaven.

A drive for new membership was discussed. Students and graduates of colleges or universities are invited to attend the next meeting.

Two scholarships were granted for a course in Lithuanian Culture and History at Columbia University. The course is given by Dr. Joseph Raymond, a member of the faculty of Marianapolis and also a member of the Alumni and Students Club.

Mrs. Olga Mikolainis and Miss Alberta Strimaitis, representatives of the Club to the Women's Committee of Lithuanian Day at the World's Fair, reported developments in plans for Lithuanian Day in September.

Mr. Leopold Grigonis gave an interesting talk on the founding and purpose of the Lithuanian Import and Export Company.

The next meeting will be held on April 16th at the home of Mrs. Frances Chase of Jamaica.

Art Theatre Stages Swell Party

BROOKLYN, N. Y.—The Lithuanian Art Theatre (Lietuvių Meno Teatras) presented its monthly "family" party at Alliance Hall on Sunday, March 26th. A record attendance for this type of entertainment attended.

The Art Theatre, most of whose memberes are Lithuanian Americans who have spent several years in Lithuania, arranged a pleasant program which included beverages such as coffee and beer, as well as sandwiches during the intermissions between dances.

A feature of the evenings proceedings was a singing contest in which all the guests participated. Victor Raudonaitis, president of the Lithuanian Art Theatre introduced Vitalis Bukšnaitis, president of the Lithuanian American National Youth League, who acted as master of ceremonies.

During the festivities it was announced that the Lithuanian Art Theatre will present at Alliance Hall, for the first time in Brooklyn, the Comedy "Pinigėliai" with an all star cast on Sunday, April 30th.

Diorama of New York City

NEW YORK.—"New York, the City of Light", a diorama nearly a city block in length and taller than a three-story building, is tobe one of the dramatic exhibits at the New York World's Fair 1939. It is to present the entire City of New York boh above and below ground. The model of the Empire State Building is shown 22 feet high.

L. I. GIRLS PRESENT SPRING DANCE

LONG ISLAND CITY, N. Y.—The Long Island "Birutė" Girls' Club will present its annual spring dance at Alliance Hall on Sunday, May 7th. 197 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

Many novelties are being prepared for the occasion, and Johnny Nevins and his Night Owl's Orchestra will provide the terpischorean incentive.

$10,000,000 Underfoot

NEW YORK.—Ten million dollars worth of invisible work has been completed at the New York World's Fair 1939. This underground expense has provided 30 miles of sewers, 15 miles each of electrical ducts and water mains and 13 miles of gas pipes.

The Oldest Metal of Commerce

NEW YORK.—In the copper and brass exhibit at the New York World's Fair 1939, primitive man, with his family, is to be shown in an animated diorama working on the first use of copper, that of fashioning spearheads for use in combat and hunting.

Aiding Motorists to The Fair

NEW YORK. — Thousands of directional markers of standard size, displaying the Perisphere and Trylon, theme structures of the New York World's Fair 1939, are to be erected throughout New York City to guide out-of-town motorists and others the most direct routes to the entrances to the Exposition.

Postpone March Guild MUSICALE

BROOKLYN, N. Y.—The Guild concert for March 24th did not take place. Instead there will be two concerts on the following dates:- April 28th and May 26th, in Alliance Hall.

We are sure that this postponement will not inconvenience our patrons to any great extent. The program committee will take this opportunity to catch its breath and after this short period of relaxation will start preparing for the April 28th concert, which promises to be the outstanding concert of the season.

We take great pleasure in announcing that Mr. Longin Buinis, Jr., of Cambridge, Mass., has been enrolled as member of the Guild in the violin department. Mr. Buinis will be heard in the April 28 concert.

Announcements concerning this affair will appear as soon as final negotiations have been completed with other artists. It can be definitely stated, however, that Miss Milda Zudzius, pianist will also be soloist on April 28th. It is extremely pleasant for us to accede to popular demand and present her again.

R. K.

WANT TO FLY?

PAUL ŠALTENIS

Flight Instructor, LITHUANIAN FLYING SCHOOL

WILL TEACH YOU:

FLYING—MECHANICAL WORK

SIGHTSEEING—CHARTER TRIPS—BLIND FLYING

Call Garden City 4859 or Res.: Great Neck 351-M

or visit Hangar 33, Roosevelt Field, Mineola, L. I.

VIENYBĖ

RENGIAMAS MASINIS LIETUVIŲ MITINGAS

NEWARK, N. J.—Didžiulis viešas susirinkimas ir protesto mitingas prieš brutališką vokiečių užėmimą Klaipėdos krašto ir Lietuvos porto į platųjį pasaulį įvyks šį sekmadienį, balandžio mėn. 2 d.

Milžiniškas mitingas rengiamas šv. Jurgio Dr-jos salėje, 180 New York Ave., Newark, N. J. Pradžia lygiai 2 val. po piet. Masinį mitingą rengią Newarko 16 Vasario veikiantysis komitetas. Visus vietos ir apylinkių lietuvius kviečia kuo skaitlingiausiai dalyvauti.

Kalbės iš Brooklyno, N. Y.: poetas Juozas Tysliava, Liet. Radijo Val. vedėjas Jonas Valaitis, Naujosios Gadynės redak. J. Stilsonas, adv. J. Paulauskas ir vietos lietuvių parapijos klebonas kun. J. Kelmelis. Bus išnešta protesto rezoliucijos prieš grobuoniškus vokiečių darbus ir grobimą.

Komiteto vardu,
V. Ambrazevičius,
vice-pirm.

SULAIKYTI 2 JAUNUOLIAI

Kurį laiką atgal iš Noberto Kabašinsko siuvyklos, 57-69—59th St. Maspeth'e buvo pavogta keletas kostiumų. Užvakar buvo ištardyti du jaunuoliai, kurie įtarti tų siutų pavogime, tai Walter Rutkowski, benamis, sulaikytas su $5,000 užstatu ir Eugene Szcepanski su $1,500 užstatu.

Fredrikas Voketaitis pasveiko

Kaip buvo rašyta, tūlą laiką p. Fr. Voketaitis buvo sužeistas įsiveržusio plėšiko nakties metu į jo brangakmenių krautuvę. Dabar p. Voketaitis jaučiasi visai susveikęs ir biznį veda savo patyrimo vaga. Senieji jo klijentai ir draugai gali visada atlankyti jo laikrodžių ir kitų brangakmenių krautuvę, esančią 169 Grand St., Brooklyn.

Ponui Fr. Voketaičiui linkima geriausios kloties.

ATVYKSTA INŽ. ALG. ŠALKAUSKAS

Balandžio mėnesio 6 dieną laivu "Queen Mary" iš Lietuvos atvyksta inžinierius architektas Algirdas Šalkauskas, kuris tvarkys Pasaulinėje parodoje išstatomus Lietuvos eksponatus. Praėjusiais metais inž. arch. Algirdas Šalkauskas buvo trumpam laikui atvykęs Amerikon kur prižiūrėjo Lietuvos Pavilijono statymo darbus.

Balandžio mėn. 4 dieną laivais atvežami svarbiausi parodai skirti eksponatai, kurie bus sutvarkomi balandžio 7 dieną baigiamam Lietuvos pavilijone. Tikimasi, kad jokio suvėlavimo nebus ir iki parodos atidarymo viskas bus paruošta.

SUSILAUKĖ ĮPĖDINIO

Ponai P. Daudžiskiai gyvenantieji 240 East 13th St., New York City, vėlų antradienio vakarą, kovo 28 dieną sulaukė netikėtą svetį, gandrą, kuris lauktuviu jiems paliko puikų sūnelį. Tėvai sulaukę naujagimio džiaugiasi. Džiaugiasi ir jų dukrelė sulaukus broliuko.

Vienybininkas Venys naujame biznyje

Ilgametis ir nuoširdus VIENYBĖS rėmėjas ir skaitytojas bei visuomenės veikėjas, Pranas Venys, nusipirko naują biznį—gražų Taverną, adresu: 72 Ocean Ave., Jersey City, N. J. (Greenville sekcijoj). Be abejonės brooklyniečiai p. Venio draugai ir prieteliai norės aplankyti p. Venio įstaigą, tad čia patiekiame nurodymus kaip nuvažiuoti: iš New Yorko paimti Hudson Tubes Newarko traukinį ir išlipti Exchange Place stotyje. Išsikėlus į viršų paimti No. 14 Greenville autobusą ir važiuoti juo iki paskutinio sustojimo, kuris yra prie pat p. Venio užeigos.

Linkime nuoširdžiam vienybininkui, p. Pranui Veniui, geriausio pasisekimo naujame biznyje. Netenka abejoti, kad Jersey City lietuviai pamils p. Venį ir jis susilauks daug draugų ir prietelių tarpe New Jersey lietuvių, nes p. Venys yra malonus ir draugingas žmogus. Taigi geriausio pasisekimo Pranai! Brooklyno vienybininkai ir kiti draugai Tavęs nepamirš.

Liet. Alumnų Studentų klubo veikla

Trečiasis mėnesinis Lietuvių Alumnų Studentų Klubo narių susirinkimas įvyko narės p-lės Albertos Strimatiytės namuose, Woodhaven'e. Buvo kalbama naujų narių į klubą priėmimo klausimas. Studentai-es baigusieji kolegijas arba unversitetą yra kviečiami atsilankyti į sekantį susirinkimą, kuris įvyks balandžio mėn. 16 d. ponios Frances Chase namuose, Jamaica. Plačiau apie įvyksiantį susirinkimą bus pranešta per spaudą.

Susirinkime pranešta, kad dvi stipendijos yra paskirtos studijuoti Columbijos universitete Lietuvos Kultūrą ir Istoriją. Paskaitos dėstomos Dr. Joseph Raymond, kuris yra narys fakulteto Marianapoly ir Lietuvių Alumnų Studentų klubo.

Ponia Olga Mikolainis ir p-lė Alb. Strimaitytė pranešė Pasaulinės Parodos Moterų Komiteto vardu apie jų veiklą ir dedamas pastangas, kad Lietuvių Diena įvyktų kuo geriausia, kuri rengiama Pasaulinės Parodos metu, rugsėjo mėn. 10 d. P. L. Grigonis trumpai papasakojo apie svarbą ir darbo reikšmę įsteigto Amerikoje Importo ir Eksporto Corporacijos skyriaus.

Rep.

Lietuvos knygos pasaulinėje parodoje

Spaudos žiniomis antroje kovo mėn. pusėje iš Kauno pasiųsta didelis kiekis įvairių knygų, kurios bus išstatytos Lietuvos pavilijone Pasaulinėje Parodoje. Knygų yra įvairaus turinio, kaip istorijos, poezijos, dailės ir naujosios kūrybos.

Manoma, kad knygos bus pardavinėjama, tad Amerikos lietuviams bus gera proga artimiau ir giliau susipažinti su Lietuvos kūryba ir rašytojais, nes pastebima, kad Amerikos lietuviai nėra susipažinę arba labai mažai pažįsta ir seka naująją Lietuvos kūrybą ir bendrai visą spaudą.

Taip pat parodoje bus išstatyta įvairių žurnalų ir laikraščių pirmiau ir dabar leidžiamų Lietuvoje.

IŠVYKO Į LIETUVĄ

Vakar, kovo mėn. 30 d. Švedų Amerikos linijos Gripsholm laivu išvyko į lietuvą Visuomis-Šidlauskas. p Šidlauskas apie du metai laiko gyveno Amerikoje ir per tą laiką apvažinėjo daugelį lietuvių kolonijų su prakalbomis ir paskaitomis. Paskutiniu laiku gyveno Los Angeles, Cal.

HAVEMEYER 8-0259
RALPH KRUCH
FOTOGRAFAS
65-23 GRAND AVENUE
MASPETH, N. Y.

RADIJO PROGRAMA

Trečiadienyje, kovo 31 d., 7:45 val. vak. iš stoties WBBR, 1300 klc. Ir visi šios apylinkės lietuviai turite progos pasiklausyti Jehovos liūdytojų programos. Atsuk savo priimtuvą lygiai nuo 7:45 val. vakare.

MODERNIŠKA SALDAINIŲ KRAUTUVĖ

Velykos jau čia pat! Pas mus puikiausias pasirinkimas gražiai dekoruotų šokoladinių zuikių. Užeikite įsitikinti. Momentui pritaikintos linkėjimų atvirutės, linkėjimai ar skelbimai per radijo priimami.

JUOZAS GINKUS
495 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
TEL.: EVERGREEN 4-7142

LIETUVIS
Accountant & Auditor
kreipjkitės
Juozas J. Akulonis, Jr.
1147 E. Jersey St. Elizabeth, N. J.
Tel.: ELizabeth 3-7788
Namų tel.: ELizabeth 3-9429

VINCAS J. DAUNORA
APTIEKORIUS
SVEIKATA LAIME
PUSSVEIKIS - - - Jauties niekam tikęs—bejėgis? Neturi apetito, biaurūs pūslės skausmai? Rūkštis viduriuose? Galvos skaudėjimai? Jeigu nuo užkietėjimo—vartok DAUNORO STOMACH MIXTURE
Tapk sveiku.
KAINA TIKTAI VIENAS DOLERIS
229 BEDFORD AVE.
KAMPAS NORTH 4TOS GATVĖS
BROOKLYN, NEW YORK

LIETUVIŠKA
RESTAURACIJA
BAR & GRILL
Gaminame amerikoniško ir lietuviško stiliaus valgius. Galima gauti Amerikos ir importuotos degtinės, vyno ir gero alaus.
Lietuviškas kumpis, rūkyti kilbasai ir kopūstai galima gauti kasdieną.
Joseph Zeidat,
savininkas
411 GRAND STREET
Brooklyn, N. Y.

BROOKLYN LABOR LYCEUM
SALĖ IR PARKAS
Vedėjas J. H. HOFMANN,
947-959 Willoughby ave
BROOKLYN, N. Y.
Didelės ir mažos salės baliams, koncertams, vestuvėms ir susirinkimams. Parkas piknikams ir žaidimams.
Didelė moderniška scena—Moderniški įrengimai — Gražus kambariai
Telefonas STagg 2-3842

CLEMENT VOKETAITIS
Advokatas
50 COURT STREET,
Brooklyn, N. Y.
TEL.: TRIANGLE 5-3622
168 GRAND STREET,
TEL.: EVERGREEN 8-7179

Dr. H. MENDLOWITZ
Perkėlė savo Williamsburgho ofisą į
522 BEDFORD AVE.
netoli Taylor Street
BROOKLYN, N. Y.
TEL.: EVERGREEN 7-1312
PRIĖMIMO VALANDOS:
nuo 1 val. iki 3 val. popiet
ir nuo 7 v. iki 8 val. vak.
FLATBUSH OFISAS:
2220 AVENUE J

VELYKŲ ŠVENTĖMS
Degtinę arba Vyną
Geriausia
Pirkti
Lietuviškame Monopoly
Tūkstančiai rūšių degtinių, vynų ir šiaip visokių Velykoms gėrimų
Nesiduokite suvedžioti, kainos pas mus žemiausios.
Republic Liquor Store
415-17 Keap St. arti Grand
Skersai gatvę nuo RKO Repubic teatro
Tel. EV. 7-2089 Lic. L-72
Savas pas savą—lietuvis pas lietuvį

GERIAUSIA VIETA PIRKTI VELYKOMS
LIKERIUS
YRA
MANHATTAN LIQUOR STORE

Didžiausia, Geriausia ir Atsakomingiausia
Likerių Krautuvė Brooklyne Yra

MANHATTAN LIQUOR STORE
264 Grand Street, kamp. Roebling St., Brooklyn, N. Y.
Tel.: EV. 7-1645 Lic. No. L-886

Angliai! Angliai!
Pirkite Anglius Dabar!
LISAUSKO ANGLIŲ CO.
335 Union Avenue,
Dabar siūloma pirkti
Blue Coal
Telefonuokite tuojau
EVergreen 7-7550
Brooklyn, N. Y.

Tel. Market 3-5357
Michael Akialis, Jr.
Laidotuvių Direktorius
195 Adams St., Newark, N.J.

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS GARŠVA
231 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.
KOPLYČIOS LAIDOTUVĖMS
Tel. EVergreen 8-9770

MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
660 Grand St., Brooklyn, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel STagg 2-5043

STEPHEN AROMISKIS
(ARMAKAUSKAS)
423 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-4335 *Koplyčia Laidotuvėms*

ESTATE OF
A. J. VALANTIEJUS
54-41 72nd STREET, MASPETH, L. I., N. Y.
Telephone NEwton 9-4464 & MIchigan 2-1717

ESTATE OF BARRY P. SHALINS
(ŠALINSKAS)
84-02 Jamaica Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. VIrginia 7-4499 *Koplyčia Laidotuvėms*

A. RODZEVICZ
(A. Radzevičius)
Tel.: Stagg 2-4409
402 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.

Phone STagg 2-0783 Night HAvemeyer 8-1158
JOSEPH LE VANDA
NOTARY PUBLIC
337 UNION AVENUE, BROOKLYN, N. Y.

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomuoja automobilius įvairiems reikalams

"TARZANAS IR UŽBURTAS MIESTAS"

Edgar Rice Burroughs, vertė Pijus Bukšnaitis

32. Tarzanas atvyko medžių viršūnėmis prie pat Mpingų kaimo ir iš viršaus pažiūrėjo į aikštę. Ten jis pamatė pririštą prie stulpo Eleną, degančius laužus, šokančius aplink laukinius žmogėdžius ir užsimojusį aštriu iešmu budelį, besirengiantį perverti Elenos širdį.

Matydama besiartinančią mirtį, Elena užsimerkė. Mintimi jį kalbėjo motinėlės išmokytą maldelę ir laukė galo. Visi laukiniai šokikai staiga nutilo ir, kvapą sulaikę, laukė baisaus reginio. Tik bubnai nesiliovė liūdnai barškėję savo mirties maršą. Visų akys buvo įsmeigtos į Eleną.

Kuomet budelis atsilošė atgal, kad visomis jėgomis smeigti Eleną, iš medžių viršūnės sušvilpė strėlė ir kiaurai pervėrė budelio krūtinę. Jis čia pat krito negyvas. Visi šokikai išsigando. Moterys pradėjo baimingai klykti. Vyrai sumišo ir nežinojo ką daryti, ką pradėti.

Elena atmerkė akis. Ji pamatė negyvą budelį prie savo kojų. Nejaugi ji bus išgelbėta nuo baisios mirties? Ne! Atsirado kitas karys, kuris iškėlęs savo durklą, artinosi prie Elenos. Jis turės pabaigti tą žudymo apeigą, kurios nesuspėjo įvykinti netikėtai pasirodęs jo draugas.

Kas bus toliau — žiūrėkite kitame VIENYBĖS numeryje